

PIATA KAPITOLA

PRÁVO A PODNIKANIE

1. Pojem, predmet, pramene a vzťah obchodného práva k iným právnym odvetviam

A. Doplňte nasledujúci text.

Obchodné právo tvorí súhrn
....., ktoré upravujú postaveniea vzťahy, do ktorých
..... vstupujú pri uskutočňovaní činnosti. Obchodné právo svojou povahou patrí do sféry práva.

B. Ktoré okruhy spoločenských vzťahov tvoria predmet obchodného práva?

1.1 Formálne pramene obchodného práva

A. Ktorý právny predpis je základným prameňom obchodného práva? Čo upravuje?

B. Označte pramene obchodného práva:

- a) Ústava Slovenskej republiky;
- b) zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov;
- c) obchodné zvyklosti;
- d) zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov;
- e) zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov;
- f) zásady, na ktorých spočíva zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „OBZ“).

C. Aký je vzťah medzi Obchodným zákonníkom a Občianskym zákonníkom?

1.2 Vzťah obchodného práva k iným právnym odvetviam

A. Popíšte vzťah obchodného práva k:

- a) ústavnému právu;
- b) hospodárskemu právu;
- c) občianskemu právu;
- d) trestnému právu.

2. Základné pojmy obchodného práva

2.1 Podnikanie, podnikateľ, základné identifikačné znaky podnikateľa

A. Definujte pojem „podnikanie“, vymenujte a popíšte päť znakov podnikania:

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

B. Vymenujte a popíšte základné identifikačné znaky podnikateľa.

C. Na akých zásadách je založená tvorba obchodného mena?

D. Sú obchodné mená akciovej spoločnosti Stavbyt, a. s., a komanditnej spoločnosti Stavbyt, k. s., dostatočne odlišiteľné? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie Obchodného zákonníka.

E. Sú obchodné mená podnikateľov – fyzických osôb Oto Slovák, Dlhá 10, Modra a Oto Slovák, Krátka 5, Trnava dostatočne odlišiteľné? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie Obchodného zákonníka.

2.2 Konanie podnikateľa

A. Doplňte nasledujúci text.

Ak je podnikateľom fyzická osoba, koná alebo za ňu koná Právnická osoba koná prostredníctvom alebo za neho koná

B. Označte správne výroky:

- a) prokúra je druh zákonného zastúpenia podnikateľa;
- b) prokuristom môže byť iba fyzická osoba;
- c) prokúrou splnomocňuje podnikateľ prokuristu na vykonávanie všetkých právnych úkonov, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku, aj keď sa na ne inak vyžaduje osobitné plnomocenstvo, okrem scudzovania a zaťažovania nehnuteľností;
- d) prokúru môže udeliť aj podnikateľ, ktorý nie je zapísaný do obchodného registra.

C. Spoločnosť Alfa, a. s., so sídlom v Bratislave, predmetom podnikania ktorej je výroba pekárenských a cukrárenských výrobkov, udelila dňa 9. marca 2018 prokúru Jánovi Čiernemu. Prokúra bola zapísaná do obchodného registra dňa 16. marca 2018. Prokurista uzavrel dňa 15. marca 2018 kúpnu zmluvu na služobné motorové vozidlo pre spoločnosť Alfa, a. s., v hodnote 20 000 eur. Alfa, a. s., namieta, že ju zmluva nezaväzuje, pretože prokurista ju nemal právo uzavrieť.

Je spoločnosť Alfa, a. s., viazaná zmluvou o kúpe motorového vozidla, ktorú uzavrel prokurista dňa 15. marca 2018? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie Obchodného zákonníka.

2.3 Podnik, obchodný majetok, obchodné imanie, čisté obchodné imanie, vlastné imanie

A. Doplňte nasledujúci text.

Podnik je súbor, a zložiek podnikania. K podniku patria, práva a iné, ktoré patria podnikateľovi a alebo vzhľadom na svoju povahu majú na tento účel slúžiť.

B. Podnikateľka Jana Sladká, ktorá podniká pod obchodným menom Jana Sladká – jadranská zmrzlina, prevádzkuje už niekoľko rokov zmrzlináreň v centre Trnavy. Podnikateľka je svojou zmrzlinou známa, vyrába ju podľa vlastnej receptúry a predáva.

Je prevádzkovanie zmrzlinárne podnikom v zmysle § 5 OBZ?

C. Označte organizačné zložky podniku:

- a) Pivovary Topvar, a. s., odštepny závod Pivovar Šariš;
- b) Filiálka, s. r. o.;
- c) J&T Banka, a. s., pobočka zahraničnej banky.

D. Spoločnosť Ryby, s. r. o., so sídlom v Drietome, má v obchodnom registri zapísané dva odštepny závody. Jeden odštepny závod má sídlo v Trenčíne a jeho vedúcim je Peter Nový. Druhý odštepny závod má sídlo v Novom Meste nad Váhom a jeho vedúcim je Daniel Slaný. Obidvaja sú ako vedúci odštepneho závodu zapísaní v obchodnom registri. Vedúcemu odštepneho závodu so sídlom v Novom Meste nad Váhom sa podarilo zohnať pstruhy za výhodnú cenu, preto telefonoval vedúcemu odštepneho závodu so sídlom v Trenčíne. Tento

mu povedal, že má tiež záujem o dodávku pstruhov. Na základe telefonického rozhovoru potom Daniel Slaný podpísal dve kúpne zmluvy. Jednu na dodávku pstruhov pre odštepny závod so sídlom v Trenčíne, druhú pre odštepny závod so sídlom v Novom Meste nad Váhom.

Posúďte, či zmluvy uzavreté Danielom Slaným sú platné.

E. Doplňte nasledujúci text.

Súhrn majetkových hodnôt, ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie, sa nazýva.....

2.4 Obchodné tajomstvo

A. V zmluve o dielo sa zmluvné strany dohodli, že všetky informácie, ktoré si pri uzatváraní tejto zmluvy dohodli a po dobu jej trvania navzájom zverili, sú dôverné a tvoria obchodné tajomstvo.

- 1) Stačí takáto dohoda na to, aby sa zmluvné dojednania stali obchodným tajomstvom?
- 2) Aké podmienky musia byť splnené, aby určité skutočnosti tvorili predmet obchodného tajomstva?

2.5 Obchodný register

A. Čo je to obchodný register?

B. Ktoré osoby sa povinne zapisujú do obchodného registra?

C. Označte správne výroky o obchodnom registri:

- a) návrh na zápis údajov do obchodného registra sa podáva na predpísanom tlačive;
- b) ak sú splnené zákonom požadované podmienky, registrový súd vykoná zápis do obchodného registra v lehote troch pracovných dní od doručenia návrhu na zápis;
- c) proti odmietnutiu návrhu možno podať odvolanie;
- d) registrový súd zverejňuje obsah výpisu z obchodného registra a uloženie listín do zbierky listín v Obchodnom vestníku.

D. Spoločnosť Beta, v. o. s., so sídlom v Ivanke pri Dunaji, bola založená spoločenskou zmluvou uzavretou Ladislavom Rafajom a Milanom Drobným dňa 13. marca 2018. Návrh na zápis verejnej obchodnej spoločnosti do obchodného registra podpisujú a podávajú všetci spoločníci.

- 1) Ktorému registrovému súdu musí byť návrh adresovaný?
- 2) Koľko registrových súdov v súčasnosti existuje v Slovenskej republike? Vymenujte ich.

E. Živnostník Ivan Nový dňa 26. júla 2018 uzavrel so spoločnosťou Tomi, s. r. o., kúpnu zmluvu, na základe ktorej mala spoločnosť Tomi, s. r. o., dodať Ivanovi Novému obklady a dlažbu, ktoré chcel použiť pri rekonštrukcii penziónu Lívia. V mene spoločnosti Tomi, s. r. o., zmluvu podpísal Anton Gregor. Spoločnosť Tomi, s. r. o., Ivanovi Novému obkladačky a dlažbu v dohodnutom čase nedodala a na jeho výzvy nereagovala. Táto skutočnosť mala za následok, že Ivan Nový rekonštrukciu penziónu Lívia včas nedokončil a musel na základe zmluvy o dielo objednávateľovi rekonštrukcie zaplatiť zmluvnú pokutu. Živnostník Ivan Nový sa domáha nárokov, ktoré mu vznikli v súvislosti s nedodaním obkladačiek na síde. Spoločnosť Tomi, s. r. o., vo svojom vyjadrení uvádza, že kúpnu zmluvu zo dňa 26. júla 2018 považuje za neplatnú, pretože v čase jej podpisu už Anton Gregor nebol konateľom spoločnosti, a tak nemohol v jej mene konať. Dňa 24. júla 2018 bol Anton Gregor z funkcie konateľa valným zhromaždením odvolaný a do funkcie konateľa bol vymenovaný Tomáš Starec. Živnostník Ivan Nový tvrdí, že o tejto skutočnosti nevedel, vychádzal z údajov z výpisu z obchodného registra, kde bol v čase podpisu zmluvy ako konateľ uvedený Anton Gregor.

- 1) Je kúpna zmluva platná?
- 2) Odkedy sú údaje zapísané do obchodného registra účinné voči tretím osobám? Uveďte ustanovenie Obchodného zákonníka, o ktoré opierate svoju odpoveď.

3. Živnostenské podnikanie

A. Na plese podnikateľov, ktorý sa konal v polovici januára tohto roku vo vašom meste, sa zúčastnilo asi 250 ľudí. Okrem iných tam bol aj váš známy Oto Mladý, ktorý sa živí ako audítor, a jeho sused Ján Sýkora, ktorý prevádzkuje autoškolu. Pán Mladý vám povedal, že na plese stretol vášho spoločného kamaráta Jána Hlavatého a jeho manželku Evu. Ján Hlavatý je advokátom a oženil sa iba prednedávnom. Jeho manželka je finančnou poradkyňou.

Posúďte z pohľadu zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povolenie Ota Mladého.

Posúďte z pohľadu živnostenského zákona povolenie Jána Sýkora.

Posúďte z pohľadu živnostenského zákona povolenie Jána Hlavatého.

Posúďte z pohľadu živnostenského zákona povolenie Evy Hlavatej.

B. Stolár Marián Kalamen na základe živnostenského oprávnenia vyrába nábytok na mieru.

- 1) O akú živnosť ide? Posúďte živnosť z hľadiska požiadaviek na odbornú spôsobilosť.
- 2) Môže v rámci živnostenského oprávnenia vykonávať aj montáž nábytku? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.

C. Pán Pokorný sa na základe živnostenského oprávnenia živí ako sprievodca cestovného ruchu.

O akú živnosť ide? Posúďte živnosť z hľadiska požiadaviek na odbornú spôsobilosť.

D. Pán Aladár na základe živnostenského oprávnenia kupuje a predáva starožitnosti.

O akú živnosť ide? Posúďte živnosť z hľadiska predmetu podnikania.

E. V rade na živnostenskom úrade stoja tri osoby, ktoré by chceli požiadať o vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení. Prvým v poradí je sedemnásťročný Ivan, ktorý by rád podnikal ako stolár. Za ním stojí pán Dušan, ktorý by chcel predávať tovar v obchode, v minulosti bol právoplatne odsúdený za krádež. Tretia v poradí je pani Dominika, ktorá by chcela prevádzkovať cestovnú kanceláriu, má 29 rokov, študovala na Ekonomickej univerzite v Bratislave, odbor podnikanie v obchode a cestovnom ruchu, ale štúdium nedokončila.

- 1) Spĺňa Ivan podmienky na získanie živnostenského oprávnenia? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.
- 2) Spĺňa pán Dušan podmienky na získanie živnostenského oprávnenia? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.
- 3) Spĺňa pani Dominika podmienky na získanie živnostenského oprávnenia? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.

F. Aký doklad sa považuje za preukaz živnostenského oprávnenia?

G. Pani Anna sa živí ako živnostníčka. V septembri tohto roku má odcestovať na pol roka za svojou dcérou do zahraničia.

Bude musieť ukončiť svoje podnikanie? Čo by ste jej poradili? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.

H. Výrobné družstvo ABC so sídlom v Pribine malo zriadené dve prevádzky, v ktorých vykonávalo viazané živnosti. V prevádzke v Pribine vykonával funkciu zodpovedného zástupcu Ernest Mokrý, ktorý bol ako zodpovedný zástupca zapísaný v živnostenskom registri. Ernest Mokrý oznámil družstvu, že zo

zdravotných dôvodov nemôže vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu v prevádzkarni družstva, a preto končí vo funkcii ku dňu 1. septembra 2018. Predstavenstvo družstva vzalo na vedomie ukončenie funkcie zodpovedného zástupcu v prevádzkarni družstva. Rozhodlo sa tiež, že v súčasnosti nemá vyhovujúcu osobu na výkon funkcie zodpovedného zástupcu s potrebnou odbornou spôsobilosťou. Družstvo oznámilo skončenie funkcie zodpovedného zástupcu živnostenskému úradu 10. septembra 2018.

- 1) Postupovalo predstavenstvo družstva pri svojom rozhodnutí o nemenovaní nového zodpovedného zástupcu v súlade so zákonom?
- 2) Za čo zodpovedá zodpovedný zástupca?
- 3) V akej lehote je podnikateľ povinný oznámiť živnostenskému úradu ukončenie funkcie zodpovedného zástupcu za prevádzkovanie živnosti a aké následky sú spojené s nesplnením tejto povinnosti?

I. Pani Mária je vyučená kaderníčka a na základe živnostenského oprávnenia prevádzkuje holičstvo a kaderníctvo v Trenčíne. V decembri tohto roku sa chystá otvoriť takúto prevádzkareň aj v Novej Dubnici.

Je povinná ustanoviť zodpovedného zástupcu pre každú prevádzkareň? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.

J. Pani Dagmar býva v rodinnom dome v malom kúpeľnom mestečku a časť rodinného domu prenajíma na ubytovanie kúpeľných hostí. Od septembra tohto roku začala poskytovať ubytovaným hosťom aj raňajky. Osvedčenie o živnostenskom oprávnení nemá, pretože počula, že na uvedenú činnosť – prenájom nehnuteľností, ho nepotrebuje.

Môže príslušný živnostenský úrad uložiť peňažnú pokutu pani Dagmar za neoprávnené podnikanie podľa živnostenského zákona? Svoju odpoveď odôvodnite a odkážte na príslušné ustanovenie živnostenského zákona.

4. Obchodné spoločnosti a družstvo

4.1 Všeobecne o obchodných spoločnostiach, základné pojmy

- A. Definujte pojem „obchodná spoločnosť“ a vymenujte jednotlivé formy obchodných spoločností, ktoré sú upravené v Obchodnom zákonníku. Na aké dve základné skupiny rozdeľujeme obchodné spoločnosti?
- B. Spoločníci Adam Biely, Milan Červený a Richard Slabý uzavreli dňa 15. septembra 2018 spoločenskú zmluvu, ktorou založili obchodnú spoločnosť